

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/20/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013200070
Dátum vydania rozhodnutia:	13.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1013200070.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: N., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Somálska, naposledy v zahraničí bytom S., štvrť U., s aktuálnym miestom pobytu N., zastúpený advokátkou Mgr. Jarmilou Vargovou, so sídlom Brečtanová 21, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o opravnom prostriedku navrhovateľa zo dňa 09. januára 2013, proti rozhodnutiu odporcu ČAS: MU-625-15/PO-Ž-2012 zo dňa 03. decembra 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/5/2013-40 zo dňa 03. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/5/2013-40 zo dňa 03. apríla 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie MU-625-15/PO-Ž-2012 zo dňa 03.12.2012, ktorým navrhovateľovi nebola predĺžená doplnková ochrana podľa § 20 ods. 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) z dôvodu nenaplnenia podmienok § 13a zákona o azyle. O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Námietku navrhovateľa, že zistenie skutkového stavu veci je nedostatočné na posúdenie veci, nakoľko zo správ, ktoré mal odporca k dispozícii vyplýva, že v Mogadišo existuje neustála hrozba zo strany Al Shabaab, vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Odporca si vyhľadal správy z rôznych zdrojov a tieto

mu dali dostatok znalosti o bezpečnostnej situácii v oblasti Mogadišo k tomu, aby mohol kvalifikovane a so znalosťou veci rozhodnúť o navrhovateľovej žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany.

Ako nedôvodnú vyhodnotil krajský súd aj námietku, že rozhodnutie je v rozpore s obsahom spisov. Informácie o bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu navrhovateľa konštatujú podstatnú zmenu situácie k lepšiemu a neopomínajú výskyt občasných incidentov. K predloženému dôkazu, listu Medzinárodnej organizácie pre migráciu IOM z 22.01.2013 v ktorom Slovenskej humanitnej rade oznamuje, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska, krajský súd uviedol, že je v ňom iba konštatovaný aktuálny postoj tejto organizácie k návratom somálskych repatriantov a nemôže slúžiť k objektívnemu zisteniu a posúdeniu bezpečnostnej situácie potrebnej pre rozhodovanie o poskytnutí medzinárodnej ochrany v zmysle zákona o azyle.

K námietke, že odporca v skutkovo obdobných prípadoch poskytol, resp. predĺžil doplnkovú ochranu osobám pochádzajúcich z blízkeho mesta Afgoye, čím mala byť v konaní odporcu zistená vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, krajský súd uviedol, že navrhovateľ nepredložil o tomto tvrdení žiadny dôkaz. Ak by aj odporca v inom prípade rozhodol spôsobom naznačeným navrhovateľom, nemôže to automaticky znamenať, že ide o postup, ktorý má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko pod vadou konania v zmysle ust. § 250j ods. 2 písm. e/ OSP je potrebné rozumieť vadu v konaní správneho orgánu, v jeho postupe pri vedení konania, ktorá mohla ovplyvniť konečné rozhodnutie. Navyše každá žiadosť je posudzovaná individuálne.

Krajský súd na záver skonštatoval, že napadnuté rozhodnutie obsahuje správne právne posúdenie veci. V Mogadišo došlo k neporovnateľnému zlepšeniu vytláčením Al Shabaab z mesta i jeho okolia a je pod plnou kontrolou somálskej vlády. Napadnuté rozhodnutie odporcu je správne a zákonné a to aj napriek tomu, že ešte nedošlo k definitívnej porážke Al Shabaabu v Somálsku ako celku.

II.

Argumentácia odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie z dôvodov, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, konanie ma inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ nesúhlasí s konštatovaním krajského súdu, že odporca sa riadne vysporiadal s informáciami a náležite zistil skutkový stav, čo viedlo k správne rozhodnutiu, nakoľko predložil do konania množstvo informácií a správ, ktoré demonštrujú zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa. Správy na základe ktorých odporca rozhodol mal prevažne politický a hospodársky charakter a len okrajovo sa týkali bezpečnostnej situácie civilistov. Hrozby, ktoré navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozia, naplňujú znaky vážneho bezprávia tak, ako ho definuje zákon o azyle. Potrebné je skúmať existenciu vážneho bezprávia v zmysle jeho všetkých definícií. Ďalej poukázal na to, že jeho obavy vychádzajú z jeho osobných skúseností.

Podľa navrhovateľa je zarážajúce vyhodnotenie dôkazu, vyjadrenia IOM, zo strany krajského súdu, pričom v iných prípadoch postupom IOM argumentujú slovenské súdy v judikatúre v oblasti azylu. Navyše navrhovateľ sa nebude mať akým spôsobom vrátiť do krajiny pôvodu.

Podľa názoru navrhovateľa krajský súd nevykonal dôkazy preukazujúce neustálu zlú bezpečnostnú situáciu v oblasti Mogadišo. Nevysporiadal sa ani s potrebou individuálneho posúdenia žiadosti navrhovateľa.

Navrhovateľ ďalej poukázal na nesprávnu interpretáciu inštitútu nepredĺženia doplnkovej ochrany. V konaní o predĺženie doplnkovej ochrany je potrebné vždy skúmať všetky dôvody, pre ktoré je možné doplnkovú ochranu poskytnúť a pokiaľ sa nenájdu, môže správny orgán rozhodnúť o jej nepredĺžení.

Odporca sa zaoberal len všeobecnou bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu navrhovateľa s ohľadom na vnútroštátny ozbrojený konflikt v krajine a nedostatočne sa zaoberal ostatnými dôvodmi, resp. posudzovaním vážneho bezprávia z hľadisk podľa § 2 písm. f/ bodov 1 a 2 zákona o azyle ako aj rizika popravy. Toto krajský súd nevzal do úvahy.

Vzhľadom na uvedené žiadal navrhovateľ rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril odporca listom z 19.07.2013. Podľa jeho názoru sú námietky navrhovateľa účelové a právne irelevantné. Nepredložil žiadne relevantné dôkazy vzťahujúce sa na predmetnú žiadosť a neuviedol skutočnosti, ktoré by mali mať vplyv a boli opodstatnené na zrušenie rozsudku krajského súdu a tým aj rozhodnutia odporcu.

IV.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13.08.2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle doplnková ochrana podľa § 13a a 13b sa poskytne na jeden rok; po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predĺži vždy o jeden rok, ak sú splnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody na jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4. Cudziniec je povinný podať žiadosť podľa predchádzajúcej vety najskôr 90 dní a najneskôr 60 dní pred uplynutím jednoročnej lehoty. Žiadosť sa podáva na úradnom tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2a, osobne na policajnom útvar podľa miesta pobytu; vyplnenú žiadosť policajný útvar bezodkladne zašle ministerstvu.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezprávím:

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepredĺžení doplnkovej ochrany navrhovateľovi na

územi SR podľa § 13a zákona o azyle z dôvodu, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a zákona o azyle, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu materiál UK Border Agency, Bulletin Somálsko: „Bezpečnostná situácia v južnom a strednom Somálsku“ zo dňa 17.08.2012, materiál „Somálsko / Somalia“ vedenom v internej databáze MU pod č. MU-ODZS-2012/000140-63 zo dňa 11.10.2012, č. MU-ODZS-2012/000140-040 zo dňa 06.09.2012, č. MU-ODZS-2012/000140-36 zo dňa 24.08.2012) z ktorých vyhodnotil a popísal bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu, osobitne situáciu v mieste jeho posledného bydliska, so zameraním na posúdenie otázky, či došlo k zmene pomerov, ktoré viedli správny orgán k poskytnutiu doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Z obsahu spisu č. p. MU-377/PO-Ž/2011 odvolací súd zistil, že navrhovateľ dňa 10.09.2011 požiadal o azyl z dôvodu obavy o život, nakoľko v Somálsku je vojnový konflikt a on sa obával, že ho fundamentalisti zabijú ako jeho strýka. Uviedol, že sa narodil a žil v Mogadišo, kde ho v roku 2009 verbovali muži z Al Shabaabu, čo odmietol. Pretože sa obával o život, požiadal o azyl. Odporca rozhodnutím zo dňa 16.11.2011 navrhovateľovi neudelil azyl, poskytol mu však doplnkovú ochranu z dôvodu ohrozenia v dôsledku vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Z obsahu spisu č. p. MU-625/PO-Ž/2012 odvolací súd zistil, že navrhovateľ požiadal dňa 14.09.2012 o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany, nakoľko dôvody jej poskytnutia pretrvávajú. S navrhovateľom bol vykonaný pohovor, počas ktorého uviedol, že v Somálsku sa nič nezmenilo, bezpečnostná situácia je ešte horšia. Odporca vyhľadal a do spisu založil informácie o krajine pôvodu - Somálsko, konkrétne o bezpečnostnej situácii mogadišského regiónu, ktoré v napadnutom rozhodnutí identifikoval.

Záveru odporcu o tom, že sa bezpečnostná situácia v meste Mogadišo a jeho okolí sa v dôsledku vytlačenia povstalcov hnutia Al Shabaab (ďalej len „Al Shabaab“) v auguste 2011 zlepšila natoľko, že pominula hrozba vážneho bezprávia (z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu). Zistenie odporcu o tom, že bezpečnostná situácia v meste Mogadišo sa mení k lepšiemu nachádza oporu vo vykonaných dôkazoch, ktoré odporca za účelom posúdenia bezpečnostnej situácie v mieste jeho posledného trvalého pobytu v krajine pôvodu vykonal, s odkazom na zdroje z ktorých čerpal.

V dôvodoch rozhodnutia odporcu uviedol, že správy o krajine pôvodu potvrdzujú, že Somálsko má od augusta 2012 nový parlament s 215 poslancami, ktorých zvolili kmeňový vodcovia. Od 10.09.2012 má aj novú hlavu štátu Xasana Sheekha Maxamuuda. Od odchodu povstalcov Al-Šabáb z Mogadišo, v auguste 2011, sa do mesta vrátilo asi 1 milión ľudí, ktorí utiekli pred nestabilitou a bojmi v hlavnej meste. Niektorí z navrátilcov sú vo svojich domovoch, ktoré znovu postavili, iní v dočasných prístreškoch na miestach ich pôvodných, stále zrúcaných domov, ďalší sú stále v nepoužívaných vládnych budovách. Niektorí našli svoje domy okupované cudzími. Podľa miestnych autorít z Mogadišo najmenej 80 % neoprávnene obsadených domov počas vojny bolo vrátených do rúk vlastníkom. V severných okresoch Mogadišo Karan, Šibis a Bondhere, ktoré boli predtým prázdne kvôli bojom, je živý ruch. Medzinárodné mimovládne organizácie a diplomatické misie sa vracajú tiež.

Napriek tomu, že vojská Africkej únie prevzali kontrolu nad Mogadišom a pokračujú za hranice mesta, kde operácie Al-Šabáb pretrvávajú, hlavné mesto je stále v protiteroristickom režime, keďže v ňom dochádza k incidentom. Víťazstva armády prostredníctvom rôznych afrických síl, v asociácii s lojálnymi oddielmi, zmenili dynamiku konfliktu v južnom a strednom Somálsku. Očakáva sa, že nadvláda armády

povedie k ďalším víťazstvám, avšak porážka hlavnej somálskej islamistickej milície, Al-Šabáb, je nepravdepodobná v rokoch 2012-2013. Prevládne sily však zabezpečili úplnú kontrolu v hlavnom meste, označili kritické body nefunkčných inštitúcií a vytvorili priestor pre rozvoj pri dopĺňaní „cestovnej mapy“ novou vládou v auguste 2012. Progres na ceste k ekonomickej normalizácii bude zhoršený kvôli nedávnomu suchu, ktoré spôsobilo úhyn dobytká, neúrode a hladomoru v častiach Somálska. Ozbrojené sily Africkej únie v Somálsku (AMISOM) oznámili, že v máji 2012 dobyli Afgoye, strategické mesto blízko hlavného mesta Mogadišo a vytlačili z neho islamistických milicionárov. Afgoye bolo hlavnou baštou Al-Šabáb a jeho bojovníkom umožňovalo ľahký prístup do hlavného mesta. Analytici tvrdia, že strata mesta bude veľká rana pre túto skupinu napojenú na al-Káidu, ale jej bojovníci sa budú pravdepodobne ukrývať v okolitých dedinách.

Bezpečnostné prostredie v Somálsku sa rýchlo mení. Za posledný rok somálske obranné sily spoločne s jednotkami AMISOM-u a svojich susedov vytlačili militantné skupiny Al-Šabáb z radu mestských centier, vrátane Mogadišo, Baidoa, Beletweyn, El Buur a Gedo, ale aj Kismayo. V máji a júni 2012 boli oslobodené mestá Afgoye a Afmadow. Spojené kráľovstvo a medzinárodní partneri teraz pracujú na poskytovaní naliehavej pomoci pre stabilizáciu novo získaných priestorov. Nakoniec by to malo vytvoriť priestor na zlepšenie štandardov riadenia a väčšiu ochranu ľudských práv.

Z uvedených informácií je aj podľa odvolacieho súdu zrejmé, že aj keď vnútroštátny ozbrojený konflikt v Somálsku nie je úplne ukončený, v hlavnom meste Mogadišo sa bezpečnostná situácia podstatne zlepšila. Podarilo sa zamedziť svojvoľnému násiliu, ktoré praktizovali príslušníci Al-Sabáb, a to až natoľko, že sa do mesta vracajú obyvatelia, ktorí odtiaľ utiekli počas bojov a nadvlády Al-Sabáb. V súčasnosti, v hlavnom meste Mogadišo, kde navrhovateľ naposledy žil, je situácia stabilná, resp. zlepšujúca sa. Príslušníci Al-Sabáb boli vládnymi vojskami vytlačení za hranice Mogadišo. Záver odporcu o tom, že vnútroštátny konflikt opustil teritórium hlavného mesta potvrdzujú viaceré správy o krajine pôvodu, z ktorých odporca čerpal.

Zlepšené bezpečnostné podmienky umožnili aj nedávne historické návštevy generálneho tajomníka OSN G., tureckého premiéra V. a britského ministra zahraničných vecí T. v Mogadišo a premiestnenie špeciálneho vyslanca OSN pre Somálsko do Mogadišo po tom, čo posledných 17 rokov mal sídlo v Nairobi. Diplomatické zastúpenia v Mogadišo plánujú otvoriť, resp. už otvorili Keňa, Veľká Británia, Turecko a Irán. Momentálne je v Mogadišo 5 diplomatických misíí reprezentujúcich Djibutí, Etiópiu, Líbyu, Sudán, Turecko a Jemen. Okrem diplomatických misíí sa do Mogadišo vracajú aj medzinárodné mimovládne organizácie.

Obyvatelia Mogadišo sa cítia bezpečnejšie po tom, ako boli bojovníci Al-Šabábu vytlačení z mesta. Zlepšujúce sa podmienky v Mogadišo tiež podnietili niektorých členov somálskej diaspóry, aby sa vrátili a zúčastnili sa na obchodných aktivitách po rokoch strávených v exile. Vracajúci sa somálski emigranti prinášajú so sebou bohatstvo skúsenosti, úspor a zručností, ktoré získali pri pobyte v zahraničí. To im umožňuje hrať úlohu v úsilí o obnovu v krajine. Niektorí už začali rôzne projekty, ako napríklad obchodné banky a malé továrne, zatiaľ čo iní boli zapojení do rozvojových projektov, ako sú stavba škôl a nemocníc. Vláda zaviedla vhodné podmienky pre emigrantov, aby sa vrátili do vlasti a podieľali sa na jej rekonštrukcii. Investície prinášajú mier a stabilitu. Niektorí Somálčania, ktorí sa vrátili, najmä tí, ktorí majú univerzitný diplom, sa rozhodli zapojiť do politiky, zatiaľ čo iní sa rozhodli zapojiť do investičných a vzdelávacích príležitostí.

Správy o krajine pôvodu navrhovateľa potvrdzujú zahraničné investície v Mogadišo a poskytovanie humanitárnej pomoci. Aktívne je najmä Turecko. Turecký premiér V. po svojom prilete do Mogadišo minulý rok v auguste v rýchlej reakcii na hladomor zariadil pre Organizáciu islamskej spolupráce, aby mala k dispozícii 350 miliónov USD pre úsilie na pomoc krajine. Od tej doby tureckí humanitárni pracovníci fungujú slobodne a bezpečne v meste bez konfliktných incidentov. Turecko začalo prevádzkovať komerčné lety z Mogadišo a poskytuje pre somálskych študentov možnosť cestovať do Turecka za účelom štúdia. Turecko tiež pracuje na vývoji kľúčovej infraštruktúry v Somálsku, vrátane nemocníc, povrchov vozoviek, verejných budov a sanitácie.

Správy o krajine pôvodu tiež potvrdzujú, že činnosť obnovili letecké spoločnosti ako napr. Turkish Airlines, ale aj niekoľko súkromných východoafrických aerolinií, vrátane keňského Afričan Express. Tie lietajú do Somálska zo susedných krajín.

Na základe uvedených správ, z ktorých odporca čerpal, možno teda skonštatovať, že na území Somálska prebieha vnútroštátny konflikt, kedy proti teroristickej skupine Al-Sabáb bojuje somálska armáda s podporou AMISOM-u. Avšak v poslednej dobe došlo k výrazným úspechom, kedy armáda spolu s ostatnými africkými silami vytlačili Al-Sabáb z niekoľkých miest, vrátane Mogadišo. Uvedené teda znamená, že lokalizácia a intenzita tohto konfliktu je rôzna v jednotlivých oblastiach Somálska. Čo sa týka situácie v meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza, toto je už vyše roka pod správou somálskych autorít. Al-Sabáb je z mesta vytlačené, situácia sa v ňom stabilizuje a vracia sa do neho normálny život, a to napriek sporadickým incidentom zo strany Al-Sabáb, ktoré vykonáva prostredníctvom nepriamej strelby či improvizovaných výbušných zariadení a samovražedných útokov. Útoky zo strany Al-Sabáb sú zamerané prioritne na somálske autority a bezpečnostné zložky. Uvedená situácia je však neporovnateľná so situáciou vo zvyšku južného Somálska. Odporca v rozhodnutí, ktorým nepredĺžil navrhovateľovi doplnkovú ochranu tiež poukázal na to, že v prípade bezpečnostnej situácie v meste Mogadišo nemožno uplatniť rozsudok Európskeho súdneho dvora C-465/07, ktorý relevantné ustanovenia „Smernice Rady 2004/83/ES z 29.04.2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany vyložil nasledovne:

„Existencia vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo osoby žiadateľa o doplnkovú ochranu nie je podriadená podmienke, že žiadateľ predloží dôkaz o tom, že je špecificky dotknutý z dôvodu okolností vlastných jeho osobnej situácii. Existencia takéhoto ohrozenia môže byť výnimočne považovaná za preukázanú, pokiaľ miera neselektívneho násilia charakterizujúca prebiehajúci ozbrojený konflikt, posudzovaná príslušnými vnútroštátnymi orgánmi rozhodujúcimi o žiadosti o doplnkovú ochranu, alebo súdmi členského štátu dosiahne tak vysokú úroveň, že existujú podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že civilná osoba vyhostená do predmetnej krajiny alebo do predmetného regiónu, by zo samotného dôvodu svojej prítomnosti na tomto území čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho a individuálneho ohrozenia.“

Pri analýze bezpečnostnej situácie v meste Mogadišo je zrejmé, že hnutie Al-Sabáb, ktoré je zodpovedné za dlhoročný konflikt v Somálsku, bolo z neho vytlačené. Existencia asymetrických militantných incidentov v meste, ktoré idú na vrub tohto hnutia, nestačí na posúdenie a vyhodnotenie individuálnej situácie v prípade návratu menovaného do Mogadiša, ako situácie vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Ako odporca uviedol, je nevyhnutné v tejto súvislosti brať do úvahy intenzitu, lokalizáciu ako aj štruktúru týchto útokov a samotnú mieru ohrozenia civilného obyvateľstva z tohto titulu. Predmetné násilie v súvislosti s vnútroštátnym alebo medzinárodným ozbrojeným konfliktom, pri ktorom vznikajú uvedené ohrozenia je kvalifikované ako „nediskriminačné“ (ohrozenia života alebo osoby civilistu na základe neselektívneho násilia), čo je pojem, ktorý predpokladá, že sa môže vzťahovať na osoby bez ohľadu na ich osobnú situáciu.

To však v danom prípade podľa odporcu neplatí, pretože primárnymi cieľmi hnutia Al-Sabáb v Mogadišo, sú najmä politicky činné osoby a príslušníci armádnych zložiek. Navrhovateľ nespadá do týchto skupín. Hlavným spôsobom boja hnutia sú najmä nástražné výbušné systémy, samovražedné útoky či mínometné útoky. Pri týchto útokoch dochádza aj k obetiam na civilistoch. Odporca bez snahy bagatelizovať tento stav, pri posudzovaní danej situácie zbral správne do úvahy ciele, počty, intenzitu a rozšírenie týchto útokov.

Navyše Súdny dvor v predmetnom rozsudku skonštatoval i to, že pri individuálnom posúdení žiadosti o doplnkovú ochranu má byť zohľadnený najmä územný rozsah situácie neselektívneho násilia, ako aj

skutočné cieľové miesto žiadateľa v prípade vyhostenia do predmetnej krajiny.

Na základe uvedeného je možné aj podľa odvolacieho súdu konštatovať, že navrhovateľ je civilistom, pred opustením Somálska žijúcim v Mogadišo, kde odporca vyhodnotil predmetné ohrozenia v súvislosti s bezpečnostnou situáciou a vnútroštátnym ozbrojeným konfliktom, správne ako také, ktoré nemožno považovať za „nediskriminačné“.

Odporca sa zaoberal aj požiadavkou „individuálneho“ ohrozenia, ktorá slúži na poukázanie skutočnosti, že neselektívne násilie musí byť také, aby pre žiadateľa o azyl nevyhnutne predstavovalo pravdepodobnú a vážnu hrozbu.

Poukázal na dôležitosť rozlíšenia medzi vysokým stupňom individuálneho rizika a rizikom, ktoré závisí od individuálnych znakov. Hoci určitá osoba by nebola vystavená hrozbám z dôvodu charakteristík, ktoré sa jej týkajú, skutočnosťou zostáva, že je individuálne dotknutá, pokiaľ neselektívne násilie výrazne zvýši riziko ohrozenia jej života alebo jej osoby, inak povedané, jej základných práv.

Teda „z hľadiska dôkazného bremena to znamená, že individuálny charakter ohrozenia nemusí byť v prípade stanovenom v písmene c/ čl. 15 smernice preukázaný v takej miere, ako je to požadované pre prípady stanovené v písmenách a/ a b/ tohto článku. Závažnosť násilia však bude musieť byť preukázaná takým spôsobom, ktorý nevzbudí pochybnosti o neselektívnom a závažnom charaktere násilia, ktorému je vystavený žiadateľ o doplnkovú ochranu.“.

Po komplexnom vyhodnotení aktuálnej bezpečnostnej situácie v meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza, ako aj vzhľadom na ukončenie ozbrojeného konfliktu v tomto meste, odporca aj podľa názoru odvolacieho súdu dospel k správne mu záveru, že obava plynúca zo svojvoľného násilia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v meste Mogadišo, nie je v prípade navrhovateľa opodstatnená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade dospel k záveru, že takýto záver nachádza oporu vo vykonaných dôkazoch a odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Krajský súd sa všetkými námietkami navrhovateľa podrobne zaoberal, vykonal dokazovanie v rozsahu uvedenom v rozhodnutí súdu a dospel k záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na tieto správne závery odkazuje.

Najvyšší súd považuje za dôležité zdôrazniť, že námietku navrhovateľa, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam za nedôvodnú.

Podstatnou námietkou navrhovateľa bolo, že správy, na základe ktorých odporca o prípade rozhodoval, mali prevažne politický a hospodársky charakter a len okrajovo sa týkali bezpečnostnej situácie civilistov.

Táto námietka podľa odvolacieho súdu neobstojí aj s poukazom na rozsiahle odôvodnenie rozhodnutia odporcu, z ktorého vyplýva, že odporca sa bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu navrhovateľa dostatočne zaoberal, osobitne situáciou meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza. Bezpečnostnú situáciu v mieste jeho posledného bydliska podrobne popísal, konštatoval tiež, že táto je neporovnateľná so situáciou v ostatnej časti krajiny pôvodu navrhovateľa, ktorú rovnako popísal. Odporca v rozhodnutí uviedol zdroje, z ktorých čerpal.

Rozhodnutie odporcu, čo sa týka použitia informácií o krajine pôvodu a hodnotenia bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu navrhovateľa podľa odvolacieho súdu vykazuje znaky objektivity a vyváženosti bez snahy selektívneho výberu informácií, ktoré sú zamerané na posúdenie zlepšenia bezpečnostnej situácie. Neobstojí ani námietka navrhovateľa, že odporca sa bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu zaoberal len okrajovo, a že prevažujú informácie hospodárskeho a politického charakteru.

Podľa odvolacieho súdu neobstoí ani námietka navrhovateľa, že tým, že sa nezaoberal ostatnými dôvodmi relevantnými pre posúdenie existencie vážneho bezprávia z hľadísk podľa § 2 písm. f/ bodov 1 a 2 zákona o azyle osobitne rizikom popravy, došlo k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Navrhovateľ totiž v priebehu administratívneho konania okrem zlej bezpečnostnej situácie neuviedol žiaden iný dôvod, pre ktorý žiada predĺžiť doplnkovú ochranu. Takýto dôvod neuviedol ani v oprávnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu. Pokiaľ teda navrhovateľ v priebehu administratívneho ani súdneho konania (pred krajským súdom) netvrdil, že voči nemu prebieha v krajine pôvodu trestné konanie, resp. že by mu hrozil trest smrti, mučenie, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, nebolo možné odporcovi vyčítať, že dokazovanie viedol vo vzťahu k jeho tvrdeniam o zlej bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu a za týmto účelom sa zamerail na posúdenie bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu, a že sa rizikom popravy v krajine pôvodu nezaoberal.

V súvislosti s uvedenou námietkou odvolací súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžh/1/2010 zo dňa 20.05.2010, v ktorom najvyšší súd judikoval, že formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke, reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona o azyle ani správneho poriadku nemožno vyvodíť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby vykonal dokazovanie na preukazovanie skutočností, ktoré žiadateľ doplnkovej ochrany, resp. jej predĺženia, netvrdí.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že odporca zistil dostatočným spôsobom aktuálnu situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa, túto v napadnutom rozhodnutí opísal s odkazom na zdroje z ktorých čerpal. Odvolací súd nezistil rozpor s obsahom správ, na ktoré sa odporca odvolal. Námietku navrhovateľa týkajúcu sa nedostatočne zisteného stavu veci odvolací súd vyhodnotil za nedôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní administratívneho spisu odporcu ako aj spisu krajského súdu zistil, že odporca pri zisťovaní skutkového stavu veci postupoval dôsledne a starostlivo, obstaral dostatok informácií o krajine pôvodu navrhovateľa, tvrdenia navrhovateľa s týmito informáciami porovnal a mohol tak vo veci učiniť autoritatívny záver. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odporca, k niektorým podkladom predloženým navrhovateľom neprihliadol. Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že situáciu v krajine jeho pôvodu dostatočne zistil a popísal s odkazom na zdroje z ktorých informácie čerpal. Za týchto okolností nie je možné tvrdíť, že by odporcom vykonané dokazovanie bolo nedostatočné a nebolo by možné na základe zisteného skutkového stavu veci rozhodnúť. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu je zrejmé, akým spôsobom odporca konfrontoval údaje navrhovateľa s informáciami o krajine jeho pôvodu a na základe akých skutočností dospel k záveru, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákon o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol považovať za dôvodnú námietku navrhovateľa, že neúplné zistenie skutkového stavu viedlo správny orgán ako aj krajský súd k nesprávnym právnym záverom. Krajskému súdu nebolo možné vyčítať, že by sa nezaoberal dôkazmi, ktoré predložil v štádiu konania pred súdom.

Vzhľadom k tomu, že dôkaz predložený zástupkyňou navrhovateľa na pojednávaní (list Medzinárodnej organizácie pre migráciu - IOM, v ktorom Slovenskej humanitnej rade oznamuje, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska) sa netýka pozastavenia realizácie asistovaného dobrovoľného návratu priamo do mesta Mogadišo, podľa odvolacieho súdu krajský súd nepochybil, keď takýto dôkaz nepovažoval za spôsobilý ovplyvniť zákonnosť rozhodnutia odporcu.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa vysporiadal dostatočne so všetkými

námietkami navrhovateľa, k ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne námietky a stotožňuje sa so záverom krajského súdu, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.